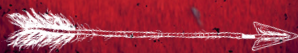

Lärarhandledning av
Liv Kessgren

YLVANIA

SAGAN OM LJUSBÄRAREN

YLVA HÄLLEN
MARCUS GUNNAR PETTERSSON

BONNIER
CARLSEN

Hej,

Välkommen till Ylvantias magiska värld. Jag är så glad att du har valt att arbeta med Ylvania i din undervisning. Det kommer att berika dig själv som lärare och inte minst eleverna som kommer att få en fantastisk läsupplevelse. Boken passar perfekt för högläsning. Med denna lärarhandledning kommer eleverna dessutom att nå en fördjupad läsförståelse. Samtliga böcker är mångbottnade och bär på existentiella frågor och viktiga teman som kan bearbetas i din undervisning.

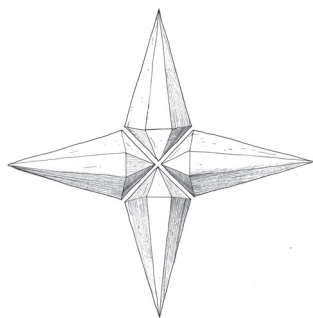
Skolan har ett kunskapsuppdrag och ett värdegrundsuppdrag. Genom att arbeta med *Ylvania: Sagan om ljusbäraren* kan du förena de långsiktiga målen för läroplanen Lgr 22, nämligen att främja elevernas lärande och samtidigt förmedla grundläggande värden för att förbereda dem för att verka och leva i samhället. Förhoppningen är att ert gemensamma, lustfyllda arbete med denna bok ska skapa ett gediget läsintresse hos samtliga elever, oavsett ålder. En nyfikenhet och en läslust som leder eleverna igenom hela Ylvania-serien och sedan vidare ut i den skönlitterära oändligheten, först tillsammans med dig, sedan kanske tillsammans med någon förälder och slutligen på alldeles egna vingar.

Lycka till!

Liv Kellgren

Grundskollärare Svenska/So åk 1-7, Svenska som andraspråk åk 1-9.

PS. I lärarhandlingen ger författaren Ylva Hällen tre personliga tips till dina elever. DS.

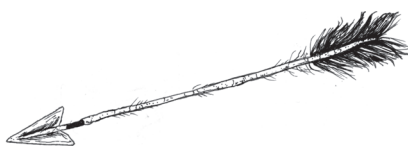
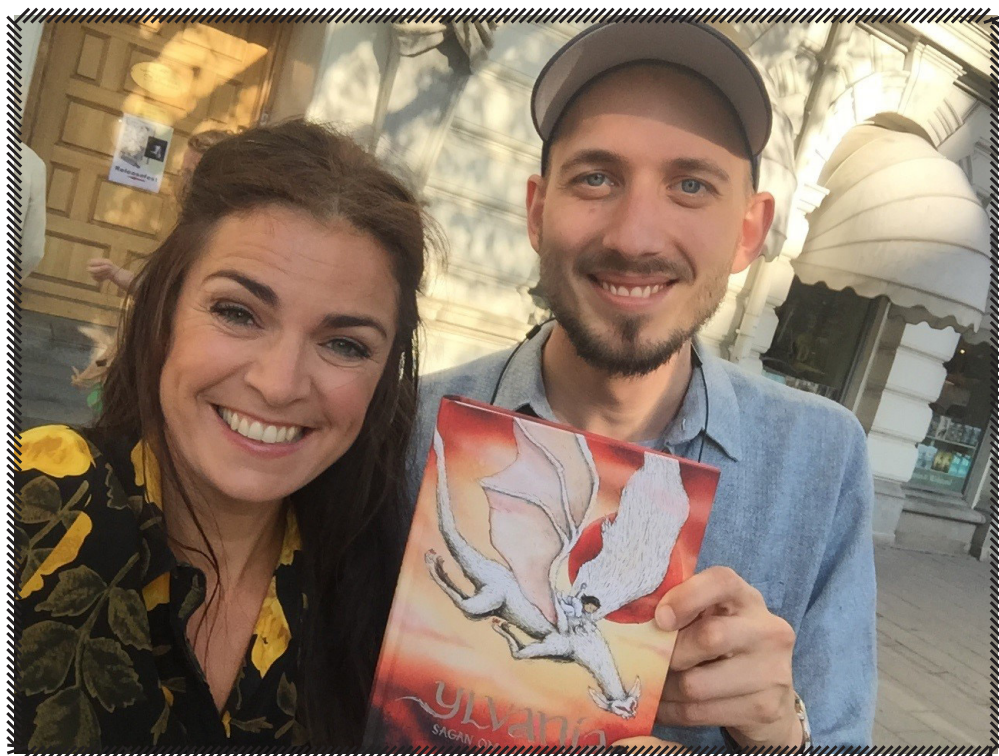

Om författaren

Ylva Hällen är välkänd bland barn. Hon har arbetat med barnteve på SVT i över 20 år och skapat populära programserier som *Supermysteriet*, *Minimello*, *Yvania Superlördag* och *Supertipset*. Hon hörs flitigt i barnradion och skrev julkalendern för Sveriges radio 2022 (*Bergvaktarens hemlighet*).

Om illustratören

Marcus Gunnar Pettersson är uppvuxen i de värmländska skogarna och har ritat sedan han var liten. Han har illustrerat barnböcker i över tio år och sitter med i Barnboksakademien. Han skapar en sagolik stämning med sin magiska penna och hans bilder ger Yvania liv.

Samtliga böcker i Ylvania-serien

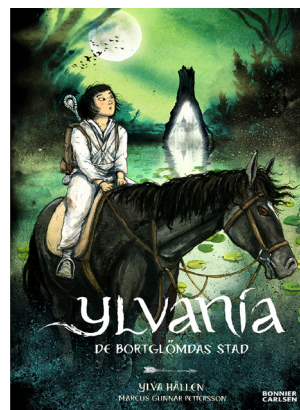
Ylvania: Sagan om ljusbäraren - Mystiska varelser, väl bevarade hemligheter och fyra utvalda barn som måste besegra ondskan. Mio min Mio möter Harry Potter i ett sträckläsningsäventyr för barn och alla som drömmer sig bort till andra världar.

Ylvania: De stulna skuggornas tid – De fyra barnen i väktarstjärnan vill rädda Jiros lillebror som blivit förgiftad av glömskans gift. Det leder dem på en farlig resa långt ut på havet till Ylvantias hjärta och ännu en legend där de måste hjälpas åt för att överleva.

Ylvania: Hotet mot väktarstjärnan – Det börjar med en mystisk förbannelse. Adrian blir anklagad för ett brott han inte har begått. Kommer de andra väktarna tro honom? En berättelse om barnens vänskap som sätts på prov och ljusets kamp för överlevnad i en allt mörkare värld.

Ylvania: De bortglömdas stad - Vi får lära känna Alba på ett djupare plan när vi följer henne på jakten efter det hon saknar allra mest – en pappa hon aldrig ens har mött.

Ylvania: Lysande trädets hemlighet – Eldens tecken brinner allt starkare i skogen och när som helst kan Ondskans berg öppnas och förgöra hela Ylvania. För att lyckas måste de söka sig långt tillbaka i Ylvantias historia och de mörka hemligheter som döljer sig där...

Svenska/svenska som andraspråk

Ylvania: Sagan om ljusbäraren kan planeras utifrån kursplanen i svenska/svenska som andraspråk. Boken kan också ingå i ett mer ämnesövergripande arbetsområde där praktisk /estetiska ämnen ingår men även andra teoretiska ämnen. Undervisningen bör innehålla: *lässtrategier, ord och begrepp, strukturerade samtal, resonemang och skapande av texter där ord och bild samspelar* (Centralt innehåll ur kursplanen svenska/svenska som andraspråk, Lgr 22). En lärare i svenska som andraspråk kan med fördel samplanera och samundervisa och du kan även bjuda in en studiehandledare i samarbetet så att flerspråkiga elever kan få stöd via sitt modersmål eller starkaste språk.

Målgrupp och tidsåtgång

Lärohandledningen stödjer ditt arbete med boken *Ylvania: Sagan om ljusbäraren* tillsammans med elever från årskurs 1 - 6. Efter varje kapitel följer ett antal frågor och aktiviteter i lärohandledningen. Övningarna är lämpade för alla åldrar men kan såklart anpassas till respektive elevgrupp. Tanken är att du använder lärohandledningen som en inspiration och att du själv avgör hur ofta och hur många kapitel du läser vid varje tillfälle. Aktiviteterna kan ses som ett smörgåsbord fyllt av kluriga, luriga, roliga och tankeväckande övningar som du fritt kan välja bland.

Loggbok

Mitt förslag är att ni använder en Loggbok i arbetet med *Ylvania: Sagan om ljusbäraren*. Av egen erfarenhet vet jag att det är ett lustfyllt och lärorikt sätt att arbeta på. En Loggbok kan vara digital men det är trevligt om eleverna kan få var sitt stort skrivhäfte, där eleverna kan föra anteckningar, rita och reflektera. Yngre elever kan företrädesvis rita en bild och skriva ett ord eller ett par meningar i Loggboken medan äldre elever ofta kan föra mer utvecklade resonemang och också skriva mer utförliga texter och reflektioner. Loggboken blir en bok som samtliga elever känner stolthet över!

Arbetsgång

Allt arbete sker tillsammans, det gör att alla elever har en chans att hänga med. Det är bra om det finns en klassuppsättning av *Ylvania: Sagan om ljusbäraren* på skolan, då kan eleverna också följa med i texten vid högläsningen. När det är dags att läsa ett kapitel ur *Ylvania: Sagan om ljusbäraren* ska eleverna ha sina Loggböcker redo.

För att en elev ska utveckla en fördjupad läsförståelse och ett gediget läsintresse behöver eleverna kunna tillämpa lässtrategier. I arbetet med *Ylvania: Sagan om ljusbäraren* har jag valt ut några strategier som ni kan praktisera före, under, efter läsning.

Före läsning:

- ✦ Sammanfatta föregående kapitel muntligt eller skriftligt i Loggboken.
- ✦ Presentera svåra ord muntligt eller skriftligt i Loggboken. Ett urval av ord står skrivna intill varje kapitelrubrik.
- ✦ Förutspå vad som kommer att hända i nästa kapitel. Läs rubriker eller titta på bilder.

Under läsning

- ✦ ”Stopp! Jag förstår inte”. Eleven stoppar läsningen för att få ett ord förklarat.
- ✦ Ställ frågor i texten. Vem? Vad? När? Hur? Varför? Både du och eleverna kan ställa frågor under läsningen. Ibland uppstår oklarheter som ni behöver reda ut tillsammans.

Efter läsning

- ✦ Svara på läsförståelsefrågorna muntligt eller skriftligt i Loggboken.
- ✦ Bearbeta aktiviteterna muntligt eller skriftligt i Loggboken. Samtliga aktiviteter syftar till att utveckla elevernas förmågor att göra text-kopplingar, skapa inre bilder och resonera kring budskap och handling.

Läsförståelsefrågorna är numrerade och aktiviteterna presenteras i punktform nedan.

Det är bra att följa denna struktur vid varje lästillfälle. Det skapar igenkänning, förutsägbarhet och trygghet hos eleverna. Självklart behöver du inte göra samtliga aktiviteter vid varje tillfälle, utan välj vad som passar just dig och din elevgrupp.

Nu börjar vi läsningen

Innan du börjar läsningen så kan du presentera boken på något magiskt vis. Dörren, vart leder den? Titta på kartan tillsammans på insidan av pärmen.

Prolog (jordbävning, skalv, glänta, legend, väktare)

1. Varför heter Vida också Nyckelbäraren?
2. Vem är fågeln som drar ut pilen ur Rot?
3. Återberätta: Vad fick vi reda på?
 - ✦ Rita pilen och skriv ”glömskans gift” intill i Loggboken.
 - ✦ Berätta om ett viktigt minne du har och hur känslan skulle vara av att förlora det minnet. Skriv i Loggboken.

Morgonen då allt blev annorlunda (låtsasfamilj, koltrast, chockad, ängel, för evigt)

1. Var bor Alba och tillsammans med vilka?
2. Vem är hennes bästa kompis?
3. Vad står det i meddelandet som fågeln lämnar på balkongen?
 - ✦ Rita din inre bild av fjärilen och skriv ”Albas Ljusängel” i Loggboken.
 - ✦ Albas beskyddare är en ljusängel. Om du hade en beskyddare, vilket djur skulle det vara? Rita och skriv i Loggboken.

Alba ljusbäraren (väsen, mytomspunnet, ask)

1. Vem tror Alba att ljusängeln kan vara?
2. Vad heter världen som Alba kommer ifrån?
3. Vad är det som ligger i tygpåsen, i asken?
 - ✦ Rita Albas halsband i Loggboken och skriv ”Alba Ljusbäraren”.
 - ✦ Har du någon gång rest i väg/flyttat och lämnat en kompis? Hur kändes det? Hur kan man göra för att hålla kontakten? Berätta. Skriv i Loggboken.

”Välkommen till Ylvania” (klipphyllor, klippavsats, grotta, dal, tinnar/torn, kupol, koger)

1. Vilken är färgen på Jiros halsband?
2. Vad är det som har hänt i Ylvania? Vad står det i tidningen?
3. Varför har egentligen Alba rest till Ylvania?
 - ✦ Gör en miljöbeskrivning av staden Shingrei. Skriv texten i Loggboken. Rita en bild från staden.
 - ✦ Har du någon gång rest till någon främmande plats? Berätta. Skriv i Loggboken.

Jiro, en skogsling från Mörka skogen (tjärn, dagg, dimma, gift, motgift, gryning, skymning)

1. Vad är det Alba ska göra på egen hand?
2. Vad är det för gift som Jiro har fått i sig? Hur påverkas man av giftet?
3. Var ska Jiro hitta motgift? Och varför är det så viktigt?
 - ✦ Gör en personbeskrivning av Jiro. Skriv texten i loggboken. Rita en bild.
 - ✦ Om du var en skogsling och du kunde förvandla dig till ett djur, vilket djur skulle det vara? Berätta. Rita och skriv i Loggboken.

Stella (kullerstensgata, gestalt, gömställe, pir, eka, åra, årtag)

1. Vem är Mister Duruma?
2. Varför befinner sig Stella på ett gömställe?
3. Vilken färg är det i Stellas halsband?
 - ✦ Om du fick ett magiskt halsband, som Stella, Jiro och Alba har, hur skulle det se ut? Vilken färg skulle din sten ha? Vilken magisk kraft skulle ditt halsband ha? Rita och skriv i Loggboken.

Det hemliga mötet i gryningen (botanisk trädgård, gigantisk, muralmålning, lönndörr)

1. Vart är Stella och Alba på väg?
2. Hur tar de sig fram?
3. Vad ser de längs vägen?
 - ✦ Rita en dörr i Loggboken. Skriv vart denna lönndörr leder?
 - ✦ Stella tycker om att läsa. Tycker du om att läsa? Har du lånat en bok på biblioteket någon gång? Vad handlade den om? Berätta. Skriv i Loggboken.

Vida Nyckelbäraren (dunkelt, bräcklig, förtrolig, sägen, vara utvald, underjordisk, rike)

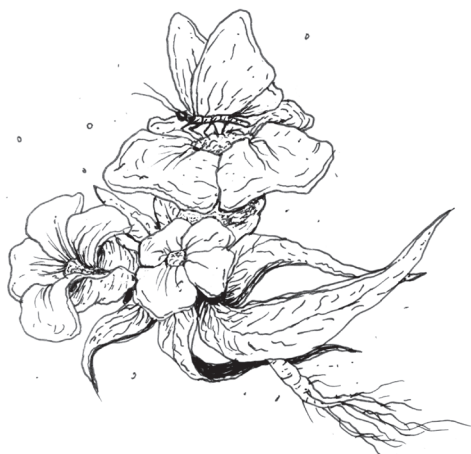
1. Vad är de fyra barnen utvalda att göra? Vad händer vid nästa blodmåne?
2. Vem är den fjärde väktarstjärnan? Vilka riken representerar barnen?
3. Vad får barnen med sig från Vida Nyckelbäraren?
 - ✦ Rita vad barnen får med sig från Vida Nyckelbäraren, skriv barnets namn under.
 - ✦ Skriv en faktatext om blodmåne. Rita en blodmåne i Loggboken.

Från författaren: Jag älskar kartor! Det allra första jag hittade på med Ylvania var kartan. Jag tänkte ut städer, berg, sjöar och magiska platser. Om ni skriver ut kartan från boken i A3format så får ni en likadan karta som den Jiro har. Nu kan ni följa äventyret genom att rita deras resväg. Ta fram den varje gång de reser. (Om ni plaster in kartan kan ni använda whiteboardpennor, en färg för varje barn.) /Ylva

Allt exploderar (tinning, folkmassa, lapptäcke, konduktör, skugga)

1. Vart ska Alba, Stella och Jiro resa? Och varför?
2. Vilken kraft anar Alba att hon har?
3. Vad var det som var speciellt med tanten?
 - ✦ Återberätta kapitlet i kronologisk ordning. Skriv stödord på tavlan. Skriv och/eller rita en bild i Loggboken.

En hjälpare i nöden (passagerare, lokförare, nödbroms, rida barbacka, man, hovar)

1. På vilket sätt hjälper konduktören Alba och Stella?
2. Konduktören är ”en hjälpare”. Vad betyder det?
3. Vilka visar sig vara onda i kapitlet?
 - ✦ I boken förekommer ”de onda” och ”de goda”. Beskriv vilka som är onda och vilka som är goda. Gör en lista i Loggboken. Denna lista kan fyllas på efter hand.
 - ✦ Berätta om en gång när du har behövt hjälp eller när du har hjälpt någon annan.

Hälften stjärna (tygel, längtansfull blick)

1. Vad är speciellt med Stella?
2. Vad har hon för kraft? Vilken kraft har Alba?
3. ”Titta aldrig bakåt”. Vad menar Stella med det?
 - ✦ Stella betyder stjärna. Vad betyder ditt namn? Hur fick du ditt namn? Skriv ditt namn det finaste du kan i Loggboken och skriv svar på frågorna.
 - ✦ Om du hade en superkraft. Vilken skulle det vara? Berätta. Skriv i Loggboken.

Adrian, den fjärde väktaren (ödsliga gator, fördragna gardiner, hånfulla ord, tyrann)

1. Varför är Adrian mobbad?
2. Vad får Adrian av sin mamma som var hans pappas från början?
3. Beskriv hur det ser ut i staden Pradnastav. Varför ser det ut så?
 - ✦ Hur känns det för Adrian? Har du själv varit i en sådan situation? Berätta.
 - ✦ Adrians färg på halsbandet är en svart obsidian. Hur bildas en sådan sten? Rita och skriv i Loggboken.

Ett magiskt förbund (dolt, bråte, träsk, båthus)

1. Titta på kartan på insidan av pärmen och följ barnens tur mot Dimmornas träsk.
2. Vad ska de göra i Dimmornas träsk?
3. Vilken hemlighet bär Jiro på?
 - ✦ Har du burit på någon hemlighet? Hur kändes det? Är det bättre att berätta än att vara tyst? Ska man berätta en hemlighet man har fått från en kompis, tycker du? Varför håller man något hemligt, tror du? Prata och diskutera.
 - ✦ Rita en stjärna i Loggboken med fyra stjärnuddar. Skriv: Stella, öknens väktare i norr, Alba Ljusbäraren i öster, Adrian, magins väktare i väster, Jiro, skogens väktare i söder. Skriv i rätt väderstreck.

Storförrädarens son (erövra, tyrann, återuppstå, långsiktig plan, ärkefiende, vaggvisa)

1. Vilken är barnens plan?
2. När ska de möta Master?
3. Vad är en förrädare?
 - ✦ Läs Ljusängelns vaggvisa. Vad är en vaggvisa? Har du hört någon vaggvisa? Vem sjöng den för dig? Berätta.
 - ✦ Skriv en dikt om något som representerar ljuset eller godheten. Skriv dikten i Loggboken. Rita en bild.

Smittad av glömskans gift (kanot, paddla, näckrosor, digna av dag, febrilt)

1. Vart är barnen på väg? Och hur tar de sig fram?
2. Alba läser Jiros tankar. Vad hör hon honom säga?
3. Hur samarbetar barnen för att rädda Jiros liv?
 - ✦ De fyra väktarna blir allt bättre vänner. Vad är en riktigt bra vän? Prata och diskutera.
 - ✦ Skriv fem egenskaper på en bra vän i Loggboken.

Den gula ormen (offra, illusion, genomskåda, flod som sinar, gam, asätare)

1. Vad blir de osams om på båten?
2. Vad har Adrian för kraft?
3. Varför sitter det gamar i träden?
 - ✦ Har du någonsin varit osams med någon? Eller sett några personer vara osams med varandra? Hur blev ni eller de sams igen? Berätta. Skriv i Loggboken.

Sandalernas fästning (fästning, riddare, sanddyner, kommunicera)

1. Vilka träffar barnen i Sandalernas fästning?
2. Vilket är deras viktigaste uppdrag där?
3. Varför bestämmer sig barnen för att dela upp sig inför nästa uppdrag och hur känner de inför det?
 - ✦ Gör en personbeskrivning av Stella. Skriv texten i Loggboken. Rita en bild.
 - ✦ Rita något som finns på sandalernas fästning i Loggboken.

Sökandet efter Minnenas brunn (befria, padda, porlande ljud, brunn, portal, tornado)

1. Vad vet vi om Adrians trollstav?
2. Vilket djur träffar Stella och Adrian vid Dimmornas träsk?
3. Vad för livsviktigt hittar barnen där?
 - ✦ Gör en personbeskrivning av Adrian? Skriv texten i Loggboken. Rita en bild.
 - ✦ Vilka färger har en regnbåge? Hur uppstår en regnbåge? Rita och skriv i Loggboken.

Hundra små blomblad (tidskrävande, elixir, förmåga, överrumplad)

1. Vem är Mangol?
2. Vad är det Mangol hjälper Alba att bli bättre på?
3. Jiro talar till Alba i tanken. Vad säger han?
 - ✦ Testa din minnesförmåga. Arbeta i par. Den ena av er säger en siffra eller bokstav. Den andra upprepar siffran och lägger till en ny. Övningen fortsätter tills någon av er upprepar fel.

Träsksvartarerna anfaller (karavan, kutade ryggar, hypnotiserad, odjur, desperat)

1. Hur kunde Adrian förvandla träsk till öken? Vem hjälpte honom?
2. Vad är det som svartarerna inte tål?
3. Varför drack inte Adrian av motgiftet?
 - ✦ Beskriv hur svartarerna ser ut? Hur luktar de? Vad gör de? Hur skyddar man sig mot dem? Skriv i Loggboken.
 - ✦ Svartarerna är monster i Ylvania. Vad gör ett monster otäckt? Hitta på ett eget läskigt monster. Rita i Loggboken.

Den stora hemkomsten (armé, stallpojkar, jordkällare, hemvändande skara, festhorn)

1. Vad firar man på Sandalernas fästning?
2. Hur firar man?
3. Vad blir Jiro matad med? Hur mår han?
 - ✦ Berätta om ett kalas som du har varit på eller en högtid som du har firat. Hur firade ni? Vad åt ni? Rita och skriv i Loggboken.

Åldersrådet fattar viktiga beslut (råd, löpeld, representant, sändebud, insikt)

1. Vilka ingår i Äldsterådet?
 2. Vilka är de goda nyheterna?
 3. Hur ska Jiro återfå sina minnen?
 4. Fem viktiga beslut fattas. Vilka är det?
 5. Vad händer om Alba skulle bli smittad av glömskans gift?
- ✦ Titta på kartan. Var ligger Masters underjordiska rike? Vilka är de andra fyra rikena?

Färden mot Ninjali (skimrar, glimrar, glittrar, följeslagare, siluett)

1. Vart för Blixtvinge Jiro, Alba och Vida Nyckelbäraren?
 2. Var hoppar Jiro av? Hur känner Alba när Jiro träffar sin familj?
 3. På vilket sätt hör ljusängeln ihop med både Alba och hennes mor?
- ✦ Gör en målande beskrivning av Blixtvinge.. Rita och skriv i Loggboken.

Första mötet med Ninjornas rike (ninja, aggressiv, vördnadsfullt, eskortera, skråla)

1. Hur kommer Alba slutligen fram till Ninjali?
 2. Vart tar Vida Nyckelbäraren vägen?
 3. Vart tror du Blixtvinge tar vägen?
- ✦ Gör en personbeskrivning av Alba. Skriv texten i Loggboken. Rita en bild.

Frid i sinnet. Tystnad. Koncentration (graciöst, utstrålning, frid i sinnet, koncentration)

1. Vad tar Alba på sig? Beskriv klädseln.
 2. Hur liknar Alba sin mamma? Vilka förmågor har hon ärvt? På vilka sätt är de lika/olika?
 3. Vad lär sig Alba av Ninjaking?
- ✦ Vad är du bra på? Finns det något du vill bli bättre på? Hur ska du göra då? Berätta. Skriv i Loggboken.
- ✦ Öva dina sinnen genom att koncentrera dig. Blunda och känn på olika föremål som en klasskompis håller fram. Gissa vad det är.
- ✦ En klasskompis står i mitten och blundar, de andra står i en ring runt omkring. De i ringen säger sina namn och den som blundar ska kunna peka var ljudet kommer från.

Den lysande jasminbusken (jasminbuske, bäck, uppdrag, inristat, krypta, sigill)

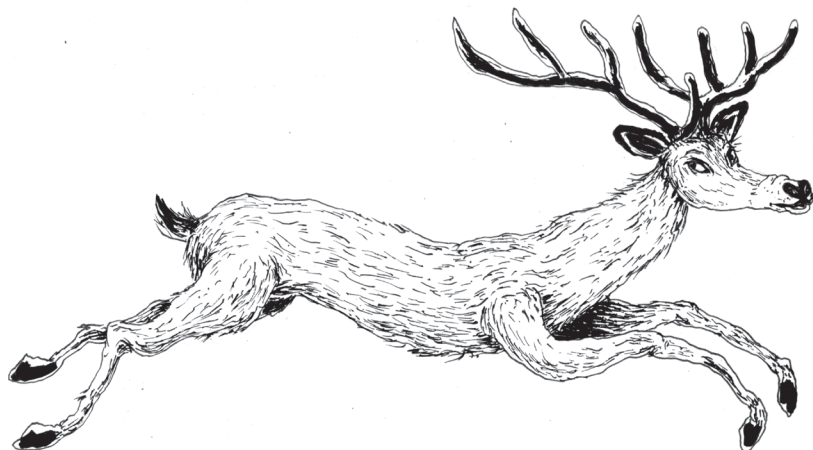
1. Beskriv Vida Nyckelbärarens och Albas relation.
2. Alba får kontakt med sin mamma. På vilket sätt?
3. Vad berättar Albas mamma för henne?
 - ✦ I Ninjalis trädgård finns många magiska blommor och växter, till exempel Jasminbusken vid Albas mammas grav. Vilka blommor kan du namnet på? Skriv i Loggboken.
 - ✦ Om du fick skapa en fantasiblomma, hur skulle den se ut? Är den magisk? På vilket sätt? Berätta. Rita och skriv i Loggboken.

Vita ninjan av Ninjali (gonggong, bocka, bugning, volt, övertygelse)

1. Vad hittar Alba på marken intill mammas grav? Vem har lämnat det där?
2. Beskriv Albas lyskraft och varför den är så viktig?
3. Till vilket djur har Jiro förvandlat sig och vart är Jiro och Alba nu på väg?
 - ✦ Testa att ta en bild med bara blicken som Vida Nyckelbäraren lärt Alba (sid 220). Titta, blunda och beskriv högt för en kompis vad du såg. När du tittar igen, känns det som att bilden är sparad i minnet?

En farlig väg (dystert, rapporter, passera, passage, syrsor, hägring)

1. Vad har hänt i Mörka skogen medan Jiro varit hemma där?
2. Varför skickar Alba i väg sin ljusängel? Och hur känner hon när den är borta?
3. I kampen mot svartarna tar Alba och Jiro hjälp av sina krafter. Vilka?
 - ✦ De hemska händelserna som barnen upplever är nästan som en mardröm. Har du haft mardrömmar? Hur kan du lugna dig själv om du får en mardröm på natten? Ge varandra tips!

Det lysande trädet (uråldrig, förbannelse, blända, bländarkraft, besläktad, finurligt leende)

1. Adrian och Stella har också mött svartarer på vägen till det Lysande trädet.
Vilka krafter använde de för att bekämpa svartarerna?
 2. Vad får vi veta om Det lysande trädet?
 3. Varför har Adrian lagt ljusängeln i en plåtlåda? Hur känner Alba inför det?
 4. Vilket uppdrag får barnen från det Lysande trädet och vad får barnen med sig från trädet?
- ✦ Rita Det lysande trädet i Loggboken.
 - ✦ Vilka träd kan du namnet på? Vilka är trädets delar? Rita och skriv i Loggboken.
 - ✦ Skriv en dikt om ett träd i Loggboken. Beskriv trädet eller föreställ dig att du är ett träd.
 - ✦ Prata om vad träd kan symbolisera mer. Rita ditt släktträd i Loggboken.

Från författaren: Skaffa en trädkompis! Var uppmärksam på alla träd när du går hem idag. Välj ut ett träd som du tycker särskilt mycket om. Varje gång du går förbi det trädet i framtiden kan du skicka en tanke till trädet eller säga hej. Det blir som en hemlig vän. /Ylva

Tre dagar till blodmåne (vattenfall, hängbro, vägvisare)

1. Vad är det egentligen som Alba vet om Master, som ingen annan vet?
2. Vem kan det vara som Alba hör i tanken?
3. Barnen diskuterar om de ska dela på sig eller hålla ihop. Vad tycker ni är bäst?

En av dem saknar skugga (tolk, tankeöverföring, anklagelse, spionera, fälla)

1. Det är sommar men ändå iskallt. Var kommer kylan ifrån?
 2. Alba är glad för väktarstjärnans vänskap men hon upptäcker något med Adrian. Vad?
- ✦ Vaktarna blir osams. Hur försöker väktarstjärnan hantera denna kris och hur försöker de ändå hålla ihop? Tycker du att någon av barnen i väktarstjärnan borde ha agerat på något annat sätt? Prata och diskutera.

Dagen före blodmåne (motvilligt, avsvimmad, lögn, ljuga, ärlig, svika, skylla ifrån sig)

1. Väktarstjärnans förbund är viktigare nu än någonsin. Varför?
 2. På vilket sätt försöker Adrians pappa påverka honom?
 3. Adrian längtar så mycket efter sin pappa så han gör som pappan vill. Adrian tror hans pappa vill hjälpa dem. Vill han det?
- ✦ Vems reaktion känner du igen dig i? Alba och Jiro vill ge Adrian en andra chans. Vad menas med det? Är det rätt eller fel? Stella är arg och känner sig lurad och sviken. Kan ni förstå hur hon tänker? Prata och diskutera.

Mot Döda dalen (sus, en fackla, avgrundsdjup, lockelse, högtidlig stund, gläfsande käftar)

1. Vilka är folket som har samlats vid Gyllene fallen? Vilket är deras uppdrag?
2. Adrian måste stå emot en lockelse, vilken är den? Adrian är tolk, vilkas ”språk” kan han tolka?
3. Vilket är Albas alldeles utvalda uppdrag och vilket är Väktarstjärnans och folkets slagord?

Från författaren: En gång hade jag en mardröm om läskiga monster med vingar. Det var så jag kom på flygsvartarna. Mardrömmar kan vara riktigt användbara när man skriver spännande historier. På dagen lyckas jag aldrig komma på lika läskiga saker som på natten. När vi drömmer har vi så stor fantasi och därifrån kan vi låna många idéer från oss själva! Kommer du ihåg någon dröm du haft? Rita eller skriv i Loggboken. /Ylva

Monstret väcks till liv (påkar, kättingar, kraftfält, sköldar, krater, lava)

1. Vad händer när väktarstjärnan tar varandras händer?
2. Beskriv flugmonstret. Vem skyddar den?
3. Hur försöker Ljusängeln hjälpa Alba?
 - ✦ Vad betyder det att ha varandra? Varför är det skönt att inte vara ensam när man är rädd eller osäker? Prata och diskutera.
 - ✦ Ge ett exempel på när du har löst ett problem tillsammans med någon. Berätta. Skriv i Loggboken.
 - ✦ Rita en bild i Loggboken med rubriken: Tillsammans är vi starka!

Adrian är försvunnen (skräckslaget, lasso, vildkaprifol, ursinnig, giftdrypande käftar)

1. De onda och de goda använder olika slags redskap i kampen. Beskriv skillnaden mellan redskapen. Varför används speglar på olika sätt i kampen mot ondskan?
2. Vart tror ni att Adrian har tagit vägen?
3. Vad upprepar Alba för ord för att stå emot glömskans gift?
 - ✦ Väktarna visar stort mod i kampen mot flugmonstret. Har du läst om någon annan modig person? Har du träffat någon modig person? När var du modig senast? Berätta.
 - ✦ Vad är mod? Skriv i Loggboken.

Masters tjänare uppenbarar sig (tjänare, gurglande ljud, bedjande, falsk, gnista,

1. Vem är egentligen Masters tjänare?
2. Vilka känslor uppstår hos barnen när Väktarstjärnan gör sin rit.
 - ✦ Beskriv Adrians dilemma. Vem saknar han? Vem vill han tillhöra? Vilket val gör han? Skulle du ha gjort annorlunda? Prata och diskutera.
 - ✦ Adrian tvivlar på vad han ska göra. Har du varit i en situation någon gång där du tvivlat på hur du ska göra? Prata om att våga följa det som känns rätt.

Albas lyskraft (sorg, förlösande glädje)

1. Beskriv Adrians känslor. Varför känner han både sorg och glädje på samma gång?
2. Alba har drabbats av glömskans gift. Hur märks det?
3. Hur försöker Jiro hjälpa henne.

Masters krypta (medsols, motsols)

1. Alba ser Masters tecken i berget utanför kryptan. Hur ser det ut? (Titta på insidan av pärmen)
2. Alba sticker ner spegelstaven i en bronsplatta. Åt vilket håll vrider hon?
✦ Alba är ju förgiftad och hennes minne blir allt sämre. Kommer botemedlet verkligen räcka för att göra henne frisk? Kommer du ihåg vad Vida sa i äldsterådet förut? ”Vad gör vi om Alba blir smittad av glömskans gift? (s. 184). Prata om det.

De stulna skuggorna (vakuum, rygga undan, sammanlänkade, tålamod)

1. Vad är det för kraft och för skuggor som finns i kryptan?
2. Hur står Alba emot mörkret/ondskan? Vad säger hon? Vem tänker hon på?
3. Hur hjälper ljusängeln till?
✦ Det blir en kamp mellan Albas goda kraft mot Masters ondska. Alba kämpar in i det sista. Är det hennes tro på sig själv och viljestyrkan som hjälper henne? Hur viktigt är det att tro på sig själv för att lyckas med sådant som är svårt? Berätta om ett tillfälle när du fick kämpa för att lyckas. Skriv i Loggboken. Rita en bild.

Minnenas kamp mot glömskan (lavaskorpa, paralyserad, ingripa, förtärdes, skärva)

1. Vad säger Adrians pappa, innan han försvinner. Och vart försvinner flugmonstret, all ondska?
2. Hur känns freden för folket, tror du?
3. Hur räddas Albas liv och vem har Vida Nyckelbäraren hämtat för att hjälpa Alba att minnas.
 - ✦ Ljuset vann över ondskan. Minnet vann över glömskan. Vad minns du starkast från *Ylvania: Sagan om ljusbäraren*? Skriv eller rita en bild i Loggboken.
 - ✦ Hur slutade boken tycker du? Tycker du att det skulle vara ett annat slut. Vilket? Skriv i Loggboken.
 - ✦ Vilket är budskapet i boken? Prata och diskutera. Skriv i Loggboken.
 - ✦ Vad tycker du om bilderna i boken? Vad kan bilder berätta som inte text kan? Vilken är din favoritbild? Berätta varför du tycker om den bilden och vilka tankar och känslor den väcker. Skriv i Loggboken.

Värdegrundsfrågor/Fördjupningsfrågor

- ✦ Vilka hot finns i boken? Vilka hot finns i vår värld? (Klimatförändringar, krig)
- ✦ Hur försöker människorna lösa hoten i boken? Hur kan vi lösa hoten i vår värld?
- ✦ Har du några erfarenheter av krig och konflikter? Vilka orsaker och konsekvenser har krig och konflikter?
- ✦ Vad är fred? Hur kan vi nå en hållbar fred?
- ✦ Hur kan vi minska klimatavtrycken och hindra klimatförändringarna?
- ✦ I boken bär träden och naturen oanade krafter. Varför är det så tror du? På vilket sätt är vi människor beroende av naturen för vår överlevnad?
- ✦ Jiro kan förvandla sig till olika djur. Är vi människor också djur i någon mening?
- ✦ Har djuren någon rätt? Har människor större rätt än djur?
- ✦ Hur visar sig solidariteten i boken? Ge exempel på solidaritet i vårt samhälle?
- ✦ Hur kan vi stärka solidariteten mellan människor (i skolan, i samhället, i världen)?
- ✦ Är människan till sin natur både ond och god? Vilken roll har arv och miljö?
- ✦ I boken lockas Adrian till ondskan. Samtidigt försöker han rädda sin pappa från ondskan. Kan någon som gör onda handlingar bli god? Hur ser det ut i samhället?
- ✦ Vad är makt? Makt kan uttryckas på olika sätt, hur? I boken står makten mellan onda och goda krafter. Jämför makten i demokratiska och diktatoriska länder.
- ✦ Vad innebär det att vara människa?
- ✦ Är människan en kollektiv varelse eller ensam stark? Kan en människa överleva själv?
- ✦ Vad är hänsyn för dig?

Författarporträtt eller brev.

Gör ett författarporträtt. Läs och skriv om Ylva Hällen.

Skriv ett brev till författaren. Vad vill du fråga henne? Vad vill du berätta?

Fortsatt läsning av Ylvania

Samtliga böcker i *Ylvania-serien* lämpar sig väl för högläsning. Om du och dina elever fortsätter att läsa fler böcker i serien, kan du utgå från denna lärarhandledning och arbeta efter samma arbetsgång och struktur. Du behöver bara anpassa läsförståelsefrågorna och hitta på nya aktiviteter. Värdegrundsfrågorna är återkommande genom hela serien.

